

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Атестаційний іспит має на меті встановлення відповідності результатів навчання здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта предметної спеціалізації 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська)) та додаткової предметної спеціалізації 014.02 Середня освіта (Мова і література (німецька)) вимогам освітньо-професійної програми «Англійська мова і література», для присвоєння відповідної освітньої кваліфікації згідно з визначеними критеріями оцінювання. Атестаційний іспит за освітньо-професійною програмою «Англійська мова і література» у Хмельницькому національному університеті є підсумковою формою контролю і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальних дисциплін «Практичний курс англійської мови», «Практичний курс другої іноземної мови (німецької)», «Методика викладання англійської мови», «Історія зарубіжної літератури».

Для проведення атестаційного іспиту скликається Екзаменаційна комісія з атестації здобувачів вищої освіти за освітнім рівнем «Бакалавр» у складі голови та членів комісії. Комісія створюється щорічно наказом ректора.

До складання атестаційного іспиту допускаються здобувачі вищої освіти денної (4 курсу) та заочної (5 курсу) форм навчання, які успішно виконали у повному обсязі освітню програму та індивідуальний навчальний план.

Результат складання атестаційного іспиту заноситься до індивідуального навчального плану (залікової книжки) здобувача вищої освіти та в екзаменаційну відомість з підписами усіх членів Екзаменаційної комісії і оголошуються у той же день після оформлення відповідних документів та протоколів засідання Екзаменаційної комісії. Повторне складання атестаційного іспиту з метою підвищення оцінки не дозволяється.

Процедура складання атестаційного іспиту регламентується Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті, затвердженим Вченою радою ХНУ (Протокол №7 від 31.01.2020) та Положенням про організацію освітнього процесу у Хмельницькому національному університеті, затвердженим Вченою радою ХНУ (Протокол №3 від 31.10.2019)

2. ВИМОГИ ДО ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Атестаційний іспит має на меті встановлення відповідності результатів навчання здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з навчальних дисциплін «Практичний курс англійської мови», «Практичний курс другої іноземної мови (німецької)», «Методика викладання англійської мови», «Історія зарубіжної літератури» вимогам освітньо-професійної програми «Англійська мова і література».

2.1. Практичний курс англійської мови

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен досконало володіти англійською мовою для здійснення вільного усного і писемного спілкування, володіти орфографічними, граматичними, фонетичними навичками для побудови зв'язного та вірного писемного та усного мовлення; ефективно здійснювати усну та письмову комунікацію англійською мовою в умовах професійно-педагогічного спілкування; володіти лексичним матеріалом з тематики, що передбачена робочою навчальною програмою дисципліни: Сім'я. Зовнішність і характер. Будинки. Їжа. Покупки. Погода. Дозвілля. Транспорт. Спорт. Медицина і Лікування. Студентське життя. Кар'єра. Географія. Стиль життя. Національний характер. Мистецтво. Кіно. Театр. Музика. Література. Політична система Великої Британії, Сполучених Штатів Америки та України. Політичні партії. Виборча система. Засоби масової інформації У Великій Британії, США та Україні: газети, журнали, телебачення, радіо, мережа Інтернет. Злочини і покарання. Види злочинів. Правопорушники. Судова система у Великій Британії, США та Україні. Права людини. Навчання та викладання. Шкільна освіта. Типи шкіл.

Взаємовідносини між учнями та вчителями. Вища освіта. Навчальні курси та освітні ступені. Організація навчальної діяльності. Суспільство споживачів. Супермаркети та ринки. Гроші. Планування особистого бюджету. Проблема бідності у світі.

2.2. Практичний курс другої іноземної мови (німецької)

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен досконало володіти німецькою мовою для здійснення вільного усного і писемного спілкування, володіти орфографічними, граматичними, фонетичними навичками для побудови зв'язного та вірного писемного та усного мовлення; ефективно здійснювати усну та письмову комунікацію німецькою мовою в умовах професійно-педагогічного спілкування; володіти лексичним матеріалом з тематики, що передбачена робочою навчальною програмою дисципліни: Моя біографія. Навчання. Сім'я. Помешкання. Мій робочий день. Дозвілля. Погода. Мода та одяг. Харчування. У лікаря. Зовнішність та характер. Професії.

2.3. Методика викладання англійської мови

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: володіти знаннями про основні етапи розвитку методики викладання іноземної мови; підбирати відповідні методи та прийоми навчання; обирати оптимальну структуру заняття з іноземної мови для досягнення конкретної цілі, конкретизувати комунікативні уміння в окремому виді мовленнєвої діяльності і підбирати вправи, які забезпечують їх формування; володіти навичками планування різних форм організації навчання та процесу навчання як системи взаємопов'язаних окремих ланок (навчальних занять), змістовно і логічно пов'язаних між собою; здійснювати у комплексі різні види індивідуалізації навчання англійської мови.

2.4. Історія зарубіжної літератури

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: знати основні історичні етапи розвитку зарубіжної літератури; визначати художню своєрідність творів та творчості письменника в цілому, формулювати художнє значення літературного твору у зв'язку з суспільно-літературною ситуацією, літературною критикою і літературною епохою, користуючись системою основних понять і термінів літературознавства; розуміти закономірності та специфіку перебігу літературного процесу різних країн; уміти характеризувати літературні епохи, художні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки національних літератур; аналізувати твір з урахуванням його художньої, естетичної, ідейної цілісності та авторської позиції.

3. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ

3.1. Тестова частина атестаційного іспиту

Атестаційний іспит проводиться у вигляді закритого тестування у модульному середовищі для навчання на базі системи Moodle. Білет містить 50 тестових завдань множинного вибору, які згруповані у 4 блоки.

Блок 1. Тест з навчальної дисципліни «Практичний курс англійської мови» (10 тестових завдань). Має на меті контроль та оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти передбачених робочою навчальною програмою дисципліни «Практичний курс англійської мови» (окрім використання засвоєного матеріалу в усному мовленні) відповідно до вимог освітньо-професійної програми «Англійська мова і література». Здобувачам вищої освіти пропонується заповнити пропуск у реченні, обравши з п'яти запропонованих варіантів лексичних одиниць один вірний, який доречно вжити в контексті зазначеного речення.

Блок 2. Тест з навчальної дисципліни «Практичний курс другої іноземної мови (німецької)» (10 тестових завдань). Має на меті контроль та оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, передбачених робочою навчальною програмою дисципліни

«Практичний курс другої іноземної мови (німецької)» (окрім використання засвоєного матеріалу в усному мовленні) відповідно до вимог освітньо-професійної програми «Англійська мова і література». Здобувачам вищої освіти пропонується заповнити пропуск у реченні, обравши з п'яти запропонованих варіантів лексичних одиниць / граматичної форми / граматичної конструкції один вірний, який доречно вжити / є граматично правильним в контексті зазначеного речення.

Блок 3. Тест з навчальної дисципліни «Методика викладання англійської мови» (15 тестових завдань). Має на меті контроль та оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти передбачених робочою навчальною програмою дисципліни «Методика викладання англійської мови» відповідно до вимог освітньо-професійної програми «Англійська мова і література». Здобувачам вищої освіти пропонується дати відповідь на питання, обравши з п'яти запропонованих варіантів один вірний.

Блок 4. Тест з навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури» (15 тестових завдань). Має на меті контроль та оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти передбачених робочою навчальною програмою дисципліни «Історія зарубіжної літератури» відповідно до вимог освітньо-професійної програми «Англійська мова і література». Здобувачам вищої освіти пропонується дати відповідь на питання, обравши з чотирьох запропонованих варіантів один вірний.

3.2. Усна частина атестаційного іспиту

Усна частина атестаційного іспиту проводиться з навчальних дисциплін «Практичний курс англійської мови», «Практичний курс другої іноземної мови (німецької)» і включає два етапи:

1. Контроль та оцінювання усної комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти з англійської мови згідно з тематичним наповненням дисципліни «Практичний курс англійської мови». Пропонується висловити власну думку щодо запропонованої теми (проблеми) без попередньої підготовки, аргументувати власну точку зору, підтримати бесіду з екзаменатором. Тривалість бесіди з одним студентом – 8-10 хв.

2. Контроль та оцінювання усної комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти з німецької мови згідно з тематичним наповненням дисципліни «Практичний курс другої іноземної мови (німецької)». Пропонується висловити власну думку щодо запропонованої теми (проблеми) без попередньої підготовки, аргументувати власну точку зору, підтримати бесіду з екзаменатором. Тривалість бесіди з одним студентом – 8-10 хв.

Питання для підготовки з навчальної дисципліни «Практичний курс англійської мови»

1. Family.
2. Appearance and character.
3. Houses.
4. Food.
5. Shopping.
6. Weather.
7. Leisure.
8. Transport.
9. Sport.
10. Medicine and Treatment.
11. Student Life.
12. Career.
13. Geography.
14. Lifestyle.
15. National character.

16. Art.
17. Movie.
18. Theater.
19. Music.
20. Literature.
21. Political systems of GB, the USA and Ukraine.
22. Political parties.
23. Election system.
24. Mass media In GB, the USA and Ukraine: newspapers, magazines, television, radio, the Internet.
25. Crimes and punishments.
26. Types of crimes. Offenders.
27. Judicial systems in GB, the USA and Ukraine.
28. Human Rights.
29. Teaching and learning.
30. School education.
31. Types of schools.
32. Relationships between students and teachers.
33. Higher Education.
34. Academic courses and degrees.
35. Organization of educational activities.
36. Consumer society.
37. Supermarkets and markets.
38. Money.
39. Personal budget planning.
40. The problem of poverty in the world.

**Питання для підготовки з навчальної дисципліни
«Практичний курс другої іноземної мови (німецької)»**

1. Familie, Freunde.
2. Freizeit und Hobby.
3. Arbeitstag.
4. Häuser, Wohnungen, WG, Studentenwohnheime, Einrichtung.
5. Wohnen auf dem Lande, in der Stadt.
6. Jahreszeiten und Aktivitäten.
7. Klima und Wetter.
8. Kleider machen Leute. Mode und Kleidung.
9. Geschmack und Mode.
10. Lebensmittelgeschäft.
11. Im Restaurant.
12. Essen kochen, Rezepte.
13. Gesund essen.
14. Beim Arzt. Krankheiten und Behandlung.
15. Sport und Gesundheit.
16. Urlaubspläne.
17. Aussehen und Persönlichkeiten.
18. Charaktereigenschaften.
19. Ausbildung und Berufswahl.
20. Wunschliste für den Beruf, Zukunftspläne.
21. Wortfolge im einfachen Satz.
22. Fragesätze.

23. Deklination des Nomens im Singular und Plural.
24. Pluralbildung.
25. Zahlwörter: Kardinalzahlen.
26. Deklination der Personalpronomen.
27. Possessivpronomen.
28. Konjugation der Verben im Präsens.
29. Modalverben.
30. Trennbare und untrennbare Verben.
31. Reflexive Verben.
32. Imperativ.
33. Bildung und Gebrauch des Perfekts.
34. Futur I.
35. Präteritum.
36. Passiv und Stativ.
37. Gebrauch des Infinitivs mit/ohne «zu»
38. Präpositionen.
39. Deklination der Adjektive.
40. Zahlwörter: Ordinalzahlen.
41. Steigerungsstufen der Adjektive.
42. Satzreihe und Satzgefüge.
43. Temporalsätze.
44. Kausalsätze.
45. Konditionalsätze.
46. Konzessivsätze.
47. Konsekutivsätze
48. Objektsätze.
49. Modalsätze.
50. Infinitivkonstruktionen anstatt... zu, ohne... zu
51. Finalsätze.
52. Infinitivkonstruktion um... zu.
53. Lokalsätze.
54. Attributsätze.

**Питання для підготовки з навчальної дисципліни
«Методика викладання англійської мови»**

1. Методика як самостійна галузь педагогічної науки. Нормативно-законодавча база.
2. Зв'язок методики з іншими науками.
3. Психологічні, лінгвістичні, дидактичні та методичні основи викладання іноземних мов.
4. Цілі, завдання, зміст і засоби навчання іноземних мов.
5. Викладання іноземних мов відповідно до вимог Концепції Нової української школи.
6. Класифікація методів викладання іноземних мов.
7. Особливості навчання англійської мови на середньому та старшому етапах ЗЗСО.
8. Профільне навчання іноземної мови у старшій школі.
9. Реалізація комунікативного підходу до навчання іноземних мов.
10. Планування навчального процесу з іноземної мови. Тематичне та поурочне планування.
11. Вимоги до уроку. Типи уроків.
12. Система вправ у викладання іноземної мови.
13. Індивідуалізація та диференціація навчання іноземної мови.

13. Проектна робота на уроках іноземної мови.
14. Навчання фонетичного матеріалу. Цілі та завдання навчання фонетиці. Методика роботи при навчанні слухо-вимовних та ритміко-інтонаційних навичок.
15. Навчання лексичного матеріалу. Цілі та завдання навчання лексиці. Вимоги до програми навчання лексичного матеріалу. Способи семантизації нової лексики.
16. Навчання граматичного матеріалу. Вимоги програми до навчання граматиці. Ознайомлення учнів з новим граматичним матеріалом (активний та пасивний граматичний мінімум). Вправи для навчання граматиці.
17. Навчання аудіювання. Аудіювання як вид мовленнєвої діяльності. Цілі та завдання навчання аудіювання. Методика роботи при навчанні аудіювання у середній школі.
18. Навчання читання. Читання як вид мовленнєвої діяльності. Цілі та завдання навчання читання. Види читання. Методика роботи при навчанні читання. Вправи для навчання читання.
19. Навчання говоріння. Говоріння як вид мовленнєвої діяльності. Методика навчання усного мовлення.
20. Цілі та завдання навчання діалогічного мовлення відповідно до вимог програми. Система вправ для навчання діалогічного мовлення
21. Цілі та завдання навчання монологічного мовлення відповідно до вимог програми. Методика навчання усного мовлення.
22. Навчання письма. Цілі та завдання. Письмо і писемне мовлення. Методика навчання письма і писемного мовлення.
23. Європейський мовний портфель учнів.
24. Сучасні інформаційні технології та зарубіжні методики навчання іноземної мови.
25. Інтенсивне навчання іноземної мови.
26. Контроль навичок і вмінь практичного володіння іноземною мовою.
27. Зміст, види і форми позаурочної роботи. Методика проведення позаурочних заходів засобами іноземної мови.

Питання для підготовки з навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури»

1. Література Античності: Стародавньої Греції (Гомер, Тіртей, Солон, Феогнід, Анакреонт, Сапфо, Алкей, Мімнерм, Архелох, Піндар, Есхіл, Софокл, Еврипід, Аристофан, Менандр), Стародавнього Риму (Катулл, Вергілій, Овідій, Горацій, Апулей).
2. Література доби Середньовіччя (архаїчний епос, класичний героїчний епос, лицарська лірика, лицарський роман, міська література) та Відродження: Італії (Данте А., Дж. Бокаччо, Ф.Петрарка), Іспанії (М.Сервантес), Франції (Ф. Рабле), Англії (В. Шекспір).
3. Література XVII – XVIII ст.: Іспанії (Лопе де Вега, Тірсо де Моліна, Педро Кальдерон), Англії (Дж. Мільтон), Франції (Ж. Расін, П. Корнель, Мольєр), Англії (Р. Бернс, Г. Філдінг, Д. Дефо, Дж. Свіфт), Франції (Ф. Вольтєр. Д. Дідро, Ж. Ж. Руссо, П. О. Бомарше), Німеччини (Г. Е. Лессінг, Ф. Шиллер, Й. В. Гете).
4. Німецький романтизм (Е. Т. А. Гофман, Г. Гейне), Англійський романтизм (Дж. Г. Байрон, П. Б. Шеллі, В. Скотт), Французький романтизм (В.Гюго, Ж. Санд), Американський романтизм (В. Ірвінг, Ф. Купер, Н. Готорн).
5. Детективна література (Е. По, А. Конан-Дойль).
6. Польський романтизм. (А. Міцкевич, Ю. Словацький).
7. Література другої половини XIX століття (Стендаль, Г. Флобер, О. де Бальзак, В. Теккерей, Ч. Діккенс, У. Уїтмен, Гі де Мопассан, Ш. Бодлер, П. Верлен, А. Рембо, М. Метерлінк, Е. Золя).
8. Література першої половини XX століття (А. де Сент-Екзюпері, А. Камю, Е.-М. Ремарк, Г. Белль, Ф. Кафка, Т. Манн, Б. Шоу, О. Уайльд, Г. Ібсен, Е. Хемінгуей, Ф. Дюрренматт, П. Зюскінд).

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

4.1. Критерії оцінювання тестової частини атестаційного іспиту

За кожну вірну відповідь на тестове завдання здобувач вищої освіти отримує **0,1 бала**. Максимальна загальна кількість балів, отриманих за тестову частину атестаційного іспиту, дорівнює **5**.

4.2. Критерії оцінювання усної частини атестаційного іспиту з навчальних дисциплін «Практичний курс англійської мови», «Практичний курс другої іноземної мови (німецької)»

Основними вимогами до **форми** усної відповіді здобувачів вищої освіти є:

- 1) правильність фонетичного оформлення мовлення (0,5 бала);
- 2) широка варіативність граматичних структур і доцільність їх використання; побудова висловлювання за різноманітними шаблонами та моделями речень (0,5 бала);
- 3) лексична варіативність і коректність мовлення (0,5 бала);
- 4) стилістична правильність оформлення мовлення (0,5 бала);
- 5) вільне володіння навичками непередготовленого монологічного та діалогічного мовлення, уміння підтримувати бесіду щодо заданої теми (проблеми) (0,5 бала).

Основними вимогами до **змісту** усного мовлення здобувачів вищої освіти є:

- 1) відповідність непередготовленого монологічного мовлення заданій темі (проблемі) (0,5 бала);
- 2) логічна послідовність та змістовність висловлювання (0,5 бала);
- 3) висловлювання та аргументація власної точки зору, особистої оцінки проблеми (0,5 бала);
- 4) ілюстрація відповіді прикладами (0,5 бала);
- 5) змістова відповідність відповідей поставленим екзаменатором питанням (0,5 бала).

Максимальна кількість отриманих балів з кожної навчальної дисципліни – **5**.

Підсумкова оцінка за атестаційний іспит виставляється на основі трьох отриманих оцінок за усі етапи атестаційного іспиту відповідно до їх **вагових коефіцієнтів**.

Розподіл балів за їх ваговими коефіцієнтами

Ваговий коефіцієнт оцінки за тестову частину атестаційного іспиту	Ваговий коефіцієнт оцінки за усну частину атестаційного іспиту з дисципліни «Практичний курс англійської мови»	Ваговий коефіцієнт оцінки за усну частину атестаційного іспиту з дисципліни «Практичний курс другої іноземної мови (німецької)»
0,6	0,2	0,2

Співвіднесення вітчизняної та Європейської шкал оцінювання на атестаційному іспиті

Оцінка ECTS	Бали	Вітчизняна оцінка	
A	4,75–5,00	5	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4	Добре – повне опанування навчального матеріалу з кількома допущеними незначними помилками
C	3,75–4,24	4	Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками.
D	3,25–3,74	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Незадовільно – безсистемність отриманих знань і необхідність додаткових знань з дисциплін
F	0,00–1,99	2	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисциплін.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ

5.1. Практичний курс англійської мови

Основна література

1. Practise your English (Практичний курс англійської мови) : навч. посібник для студ. молодших курсів філологічних спеціальностей / Н. М. Бідюк, М. В. Горошко, Л. А. Ніколайчук та ін. – Хмельницький : ХНУ, 2010. – 478 с.
2. Сучасна англійська мова: навч. посібник для студ. другого курсу філол. спеціальностей / Н. М. Бідюк, Г. О. Лисак, О. В. Матушак, О. В. Орловська [та ін.]; за заг. ред. Н. М. Бідюк. – Хмельницький: ХНУ, 2011. – 278с.
3. Upgrade your English: навч. посібник для студ. третього курсу філол. спеціальностей / Н. М. Бідюк, М. В. Зембицька, О. В. Магдюк, Ю. Я. Мазур, О. В. Садовець; за заг. ред. Н. М. Бідюк. – Хмельницький: ХНУ, 2018. – 350 с.
4. Черноватий Л. М. Практичний курс англійської мови / Л. М. Черноватий, В. І. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2008. – Частина 4. – 608 с.
5. Evans V. Upstream Proficiency / V. Evans, J. Dooley. – Express Publishing, 2011. – 276 p.
6. Gude K. Proficiency Masterclass / K.Gude, M. Duckworth. – Oxford University Press, 2009. – 181 p.
7. Skipper M. Advanced Grammar and Vocabulary / M.Skipper. – Express Publishing, 2002. – 237 p.

Додаткова література

8. Черноватий Л. М. Практичний курс англійської мови / Л. М. Черноватий, В. І. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2008. – Частина 1. – 520 с.
9. Черноватий Л. М. Практичний курс англійської мови / Л. М. Черноватий, В. І. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2006. Частина 2 – 356 с.
10. Черноватий Л. М. Практичний курс англійської мови / Л. М. Черноватий, В. І. Карабан – Вінниця : Нова книга, 2011. Частина 3 – 503 с.

5.2. Практичний курс другої іноземної мови (німецької)

Основна література

1. Бідюк Н.М. Практичний курс німецької мови: 1 ч. / Н. М. Бідюк, Г.А Дармороз, А. М. Манзій, О. К. Рахімова. – Хмельницький : Вид-во ХНУ, 2017 – 286 с.
2. Євгененко Д.А. Практична граматики німецької мови : навчальний посібник для студентів та учнів / Д. А. Євгененко, О. М. Білоус, О. О. Гуменюк, Т. Д. Зелененько, Б. В. Кубинський, О.І. Білоус, С.П. Артамоновська. – Вінниця : Нова книга, 2002. –334 с.
3. Король С. В. Passiv (Theorie und Übungen) : методичні вказівки з вивчення пасивного стану дієслів в німецькій мові / С.В. Король. – Хмельницький : ТУП, 2000. – 43 с.
4. Kommunikationsthemen : методичні вказівки до читання та вивчення тем з німецької мови для студентів курсу спеціальності «Переклад» / С.В.Король, О.Є. Кулик, О.Б. Павлик. – Хмельницький : Технологічний університет Поділля, 2001. – 33 с.
5. Бідюк Н.М. Практичний курс німецької мови : 2 ч. / Н.М. Бідюк, Г.А Дармороз, А. М. Манзій, О.К. Рахімова. – Хмельницький : ХНУ, 2017. – 295 с.
6. Захаров Ю. М., Вишневецька Н. В., Онуфрієва Л. А. Deutsch für Hochschulen: Навчальний посібник з німецької мови для студентів немовних спеціальностей вищих навчальних закладів. – Кам'янець-Подільський: ФОП Сисин О. В., 2010. – 352 с.
7. Щербань Н. П. Німецька мова частина 1 / Н. П. Щербань, Г. А. Лабовкіна, Я. В. Бачинський, В. І. Кушнерик. – Чернівці, 2000. – 270 с.
8. Themen aktuell Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache / Н. Aufderstrasse, Н. Bock, М. Gerdes, Ju Müller, Н. Müller. – Ismaning, 2007. – 160 S.

Додаткова література

9. Deutsch. Grammatische Aufgaben für die Studenten der jüngeren Studienjahre: [Німецька мова. Граматичні завдання для студентів молодших курсів] / І.В. Коваль, Л.А. Кухар. – Хмельницький : ХНУ, 2008. – 88 с. (нім.).
10. Zeitformen des Verbes in Deutschen. Methodische Anweisungen und praktische Aufgaben für die Entwicklung der grammatischen Kenntnisse und Fertigkeiten der Studenten in der Fachrichtung „Dolmetschen und Übersetzen“ [Часові форми дієслова у німецькій мові. Методичні вказівки і практичні завдання для розвитку граматичних знань та навичок студентів спеціальності “Переклад”] / І.М. Наринецький. – Хмельницький : ХНУ, 2005. – 69 с. (нім.).

5.3. Методика викладання англійської мови

Основна

1. Практикум з методики викладання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: навч. посібник / Бігич О.Б. та ін. / за ред. С.Ю.Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2016. 402 с.
2. Концепція мовної освіти в Україні: проект. URL: https://osvita.ua/doc/files/news/.../Concept_L_education.doc.
3. Міністерство освіти і науки України. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої освіти. 2016. Взято з <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
4. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник / Кол. авторів під кер. С. Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2018. 319 с.
5. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підруч. для студ. лінгв. ун-тів і фак. ін. мов вищих навч. закладів / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька [та ін.] ; під заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
6. Мисечко О.Є. Методика навчання англійської мови у середній школі: навчальний посібник. Житомир: Полісся, 2002. 256 с.

7. Навчальна програма з іноземних мов (рівень стандарту, профільний рівень) для 10-11 класів загальноосвітніх шкіл, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки № 1407 від 23 жовтня 2017 року.

8. Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці) : навч. посіб. Київ : Ленвіт, 2008. 285 с.

9. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах : колективна монографія / С. Ю. Ніколаєва, Г. Е. Борецька, Н. В. Майер, О. М. Устименко, В. В. Черниш та ін.; за ред. С. Ю. Ніколаєвої; техн. ред. І. Ф. Соболевої. Київ : Ленвіт, 2015. 444 с.

10. Жовківський А., Кушнерик В. Методичні засади навчання німецької мови в середній школі. Київ: Видавництво 21, 2007. 167 с.

11. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі: підручник / О. Б. Тарнопольський, М. Р. Кабанова. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 256 с.

Додаткова

1. Курсова робота з методики викладання іноземних мов: посібник / Бігич О.Б. та ін.; під кер. С.Ю. Ніколаєвої, С.В.Гапонової. – К.: Ленвіт, 2003. 96 с.

2. Задорожна І. П. Організація самостійної роботи майбутніх учителів англійської мови з практичної мовної підготовки : монографія. Тернопіль : Вид-во ТНПУ, 2011. 414 с.

3. Інформаційно комунікаційні технології у навчанні іноземних мов для професійного спілкування : колективна монографія / Коваль Т. І., Асоянц П. Г., Каменєва Т. М. та ін.; заг. ред. Коваль Т. І. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2012. 280 с.

4. Концепція профільного навчання в старшій школі, затверджена наказом Міністерства освіти і науки від 21.10.2013р. № 1456. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/npa/5a1fe82a9c95d.pdf>.

5. Редько В. Г. Засоби формування комунікативної компетентності у змісті шкільних підручників з іноземних мов. Теорія і практика : монографія / В. Г. Редько. Київ : Генеза, 2012. 224 с.

6. Щерба Н. С. Підготовка майбутнього вчителя іноземної мови до формування в учнів іншомовної стратегічної (діяльнісної) компетенції / за ред. О. Є. Антонової / Житомирський державний університет імені І. Франка. Житомир : Полісся, 2010. 306 с.

7. Segev E. (2014) Mobile learning: improve your English anytime, anywhere. <https://www.britishcouncil.org/voices-magazine/mobile-learning-improve-englishanytime-anywhere>

8. Методика обучения иностранным языкам в средней школе: Учебник/ Гез Н. И., Ляховицкий М. В., Миролубов А. А. и др. – М.: Высшая школа, 2017. 372 с.

9. Сучасна технологія навчання іншомовного матеріалу в середніх навчальних закладах / Під ред. С. Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2016. 373 с.

10. Педагогічна практика (Методичні вказівки для студентів спеціальності «Середня освіта (англійська мова і література)» ОР «Бакалавр») / С. В. Король, О.В. Орловська. – Хмельницький: ХНУ, 2020. 36с.

11. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / науковий ред. С.Ю.Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. 273 с.

12. Зеня Л.Я. Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх учителів до навчання іноземних мов учнів профільної школи: моногр. / Л.Я.Зеня. – Горлівка: Вид-во ГДПІМ, 2011. 436 с.

13. Морська Л.І. Англійська мова (9-й рік навчання) (English Year 9): підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів . – Тернопіль: Астон, 2017. – 280 с.

5.4. Історія зарубіжної літератури

Основна література

1. Давиденко Г.Й. Історія зарубіжної літератури XVII-XVIII ст.: Навч. посіб. / Г. Й. Давиденко, М. О Величко. – К., 2007. – 290 с.
2. Давиденко Г.Й. Історія зарубіжної літератури XIX-початку XX ст.: Навч. посіб. / Г. Й. Давиденко, О. М. Чайка – К., 2009. – 400 с.
3. Кирилюк З.В. Література Середньовіччя: Підручник.: Навч. посіб. / З. В. Кирилюк – Х., 2003. – 237 с.
4. Пащенко В.І., Пащенко Н.І. Антична література: Підручник.: Навч. посіб. / І. В. Пащенко, І. Н. Пащенко – К., 2001. – 400 с.
5. Поліщук Л. Б. Історія зарубіжної літератури. Античність. Середні віки. Відродження : навч.-метод. посібн. Умань : ВПЦ «Візаві», 2017. – 156 с.

Додаткова література

6. Боговін О. В. Історія зарубіжної літератури Середніх віків та Відродження: навч.-метод. посіб. для студентів Бердянськ : Ткачук О. В. [вид.], 2015. - 243 с.
7. Нагачевська О.О. Курс лекцій «Зарубіжна література XIX століття» (Частина 1) К.: КиМУ, 2017. – 168 с.
8. Нагачевська О.О. Курс лекцій «Зарубіжна література XIX століття» (Частина 2) К.: КиМУ, 2017. – 156 с
9. Шулик П.Л. Героїчний епос західноєвропейського середньовіччя: Навчальний посібник / Упорядники П. Л. Шулик, І. Ю. Голубішко. – Кам'янець Подільський: Аксіома, 2019. – 132 с.
10. Шулик П.Л. Літературний тріумвірат «золотої доби» римської культури : Навчальний посібник / Упорядник П. Л. Шулик. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2016. – 184 с.
11. Шулик П. Л. Літературні феномени західноєвропейського середньовіччя : навч. посіб. / Упорядники П. Л. Шулик, І. Ю. Голубішко. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2019. 252 с.
12. Шулик П. Л. Поезія вагантів. Рицарська література: Навчальний посібник / Упорядники П.Л.Шулик, І.Ю.Голубішко. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2019. – 124 с.